

Lavrans 9 år... og har Asperger

Lavrans har Aspergers syndrom. Det betyder at hans hjerne fungerer lidt anderledes. Han skal vide besked om ting på forhånd for ikke at blive stresset og irriteret. Målet for Lavrans er at overvinde angsten for høje lyde, og at komme op i tårnet for at se på kirkeklokkerne i Jondal hvor han bor.

Lavrans 9 år... og har Asperger

Jeg er Lavrans. En el—bil er
jo forskjellig fra en vanlig bil.

Og hvis du er en vanlig bil,
og jeg er en el—bil ...

El-bilen funker jo litt forskjellig.
Den går på strøm.

Og din går på diesel.

Den har en litt annen motor
og litt andre hjul.

Omtrent sånn er jeg.

Jeg har ikke en annen motor,
men jeg har en annen hjerne.

Den er ikke så forskjellig,
men den funker annerledes.

Jeg bor i Jondal.
Her har vi en veldig fin kirke.

Det er plass til 700 mennesker der.

Jeg tenker veldig mye på fakta.

Akkurat nå
er jeg opptatt av kirkeklokker.

Jeg har lyst til å se dem oppe i
tårnet. Det har jeg aldri gjort før.

Det er litt skummelt òg.

Kirkeklokken er ikke her, altså.

Kommer du?

Ok.

Hvorfor tør du ikke, da?
Si hva er du redd for.

—For kirkeklokkene.
—Men de er jo helt stille.

De er så svære.
De er svære!

Jeg har Asperger.
Hjernen min bare funker annerledes.

Jeg er redd for høye lyder.
En kraftstasjon har mye lyd.

Men den er veldig spennende å se på.

Jeg vil vite hvordan
det blir strøm av vannet i elva.

Kjell Jostein er voksen,
men vi er gode kompiser.

Den som går fort rundt, lager strøm.

Han vet alt om kraftstasjonen.
Jeg blir ikke redd når han forklarer.

Fakta hjelper meg
til ikke å bli redd.

Det er den største kirken
i Hardanger.

—Det er stor plass oppe i tårnet.
—Jeg gikk nesten helt opp.

Jeg var i andre etasje.
De har et hull i gulvet.

Jeg tror ikke jeg tør være der oppe
når det er mørkt.

—Tør du ikke?
—Ikke når det er mørkt.

Jeg er litt mørkredd.

Det kan være vanskelig for meg
å leke med mange barn samtidig.

Det er mer gøy med barn enn med
voksne. De drikker jo bare kaffe.

Det er jo litt kjedelig.

—Tror du han er redd?

—Jeg tror han liker kirkeklokkene.

Han synger bare!

Jeg har mange interesser, og det jeg liker, er jeg veldig opptatt av.

F.eks. kirkeklokker.

Jeg liker å se på dem på data.

Men jeg ville ikke stått ved siden av når den ringer.

Da er lyden altfor høy.

-Er ferga hundre prosent trygg?

-Ja.

Vi med Asperger er opptatt av det vi syns er spennende.

Sander er firmenningen min.

Han har òg Asperger.

Han er mest opptatt av ferger.

Jeg liker f.eks. pølser, og han liker mer taco, så vi er forskjellige.

Kan du tute?

Jeg får prøve lyden på ferga!

-Trykke på den?

-Den, ja.

Nå ble jeg ikke så redd.

Det er 1000 hestekrefter.

Hadde du tatt en propell bak 1000 hester, —

— ville det vært like kraftig som denne ferga.

Sander vet alt om ferger.

Skal vi gjøre klar til å manøvrere?

De skal stå på 50 sånn.

—Lavrans?

—Ja.

Da går vi inn på dagen.

Om det plutselig skjer noe som jeg ikke vet om, kan jeg bli stressa.

Hjernen min er sånn.

Vi har timeplanlegger hjemme.

Der kan jeg sjekke hva som skal skje.

I morgen, Lavrans ...

Ser du hva det står der?

BUP, Voss.

Barne- og ungdoms ...

Så skal vi snakke om det å være annerledes.

Det kan være ganske masse, egentlig.

Ja, annerledes kan være masse.

Av og til fungerer ikke kroppen.

Det kan være pga. en sykdom eller en funksjonshemming.

Sykdom kan ofte bli helbreda.

En funksjonshemming er noe du har hele livet.

En funksjonshemming kan ikke helbredes.

—Har jeg en funksjonshemming?

—Det har du.

Vi kaller det å ha Asperger for en form for funksjonshemming.

Det var fin rytme.

Fjernstyrte helikoptre er morsomt.
Jeg trener på å styre sjøl.

Nå skal dette flyet til Bergen!

—Se du hvor høyt det kan fyke?

—Ta det ned igjen, Lavrans.

-Ikke høyere nå.

-Pappa! Ta det!

-Får du det ikke ned igjen?

-Nei! Slipp det rett ned!

Jeg kan ofte bli litt stressa.

Helikopteret er ødelagt,
men ikke knust. Det må repareres.

Vi må låne verktøy av Halvard.

Nå skal jeg prøve
dette eksperimentet.

Ja!

Du klarte det.

—Der doinger det litt.

—Opp med det.

Du er kjempeflink, Lavrans!

Klart for avgang!

Kjempebra!

Jeg er stor fan av Torstein fra
MGP jr. Han skal synges i Grieghallen.

Mammas venninne jobber der, og hun
fikk til at jeg får møte Torstein.

Oi, oi, oi ...

Jeg har lest fakta om Torstein,
men jeg vet ikke hvor høy han er.

Jeg vet ikke
om jeg tør å spørre om det.

—Hvor kribler det hen?

—Overallt!

Nå tror jeg at jeg så at han kom.

Hei!

Hallo.

Torstein.

Vi gleder oss veldig.

Reis deg opp og se hvor høy han er.

Jeg tror han er litt høyere enn meg.

Skal du melde deg på MGP jr., du òg?

-Skriv ei låt, og send den til NRK.

-Så kan du jo spille trommer.

Det var jo en god start.

Wow!

—Stort!

—En dag står du her òg, tipper jeg.

—Med trommesett og band og alt.

—Veldig bra.

Hei, alle sammen!

Velkommen til MPGs julekonsert!

Det var gøy å møte Torstein.

Nå tenker jeg at jeg tør enda mer.

Jeg må prøve én gang til
å komme opp i kirketårnet.

—Hallo.

—Hei.

—Lavrans, du får vise veien.

—Du kan gå først.

Da kan vi bare peise på,
for jeg er ikke redd.

De var veldig små
i forhold til det jeg trodde.

Men kan jeg få hørselvern, for
jeg tror jeg vil teste klokkene litt.

Det må vi gjøre veldig forsiktig.
Da blir det litt lyd.

Shit!

Jeg tenkte: Det er jo ikke farlig,
derfor klarte jeg det.

I kirken fins det enda flere lyder.

Hvis jeg bestemmer hvor høy lyden
er sjøl, er det ikke skummelt.

Copyright (C) NRK